

ERKEN ERGENLİK

Seri No. 4

Hasta Rehberi

Kolay Okunabilir Rehber

Erken Ergenlik - Seri No.4 (Ağustos 2006'da güncellenmiştir)

Bu broşür Reading Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Reading, İngiltere'de (Ağustos, 2006) Fernando Vera, MSc ve Prof. Gary Butler tarafından hazırlanmıştır. Metnin bazı bölümleri Erken Ergenlik Rehberi (Haziran 2004)\$ ve Büyüme ve Büyüme Bozuklukları Kitapçık Serisi'nden (Üçüncü Baskı, 2000)* alınmış ya da uyarlanmıştır ve farklı yaşlarda ve farklı okurluk seviyesindeki kişilere aynı bilgileri sağlayan broşür seçeneği sunduklarından beraber kullanılabilir. Kolay başvuru için her serinin numaralama düzeni aynıdır. Ayrıca broşürün sonunda sağlanan bağlantılardan orijinal broşür serisi de elde edilebilir.

Tüm şekiller Fernando Vera MSc tarafından çizilmiş ve hazırlanmıştır.

Bu broşür Hormon Bozuklukları Broşür Serisine aittir. Serinin diğer broşürleri aşağıda sunulmaktadır:

- Seri No. 3.** Ergenlik ve Büyüme Hormonu Eksikliği Olan Çocuk
- Seri No. 4.** Erken Ergenlik
- Seri No. 5.** Kortizol ve BH Eksikliği ve Tekrarlayan Hipoglisemisi Olan Çocuklar için Acil Bilgiler
- Seri No. 6.** Konjenital Adrenal Hiperplazi
- Seri No. 7.** Genç Yetişkinlerde Büyüme Hormonu Eksikliği
- Seri No. 10.** Yapısal Büyüme ve Ergenlik Gecikmesi
- Seri No. 11.** Çoğul Hipofiz Hormonu Eksikliği
- Seri No. 12.** Diyabet İnsipid
- Seri No. 13.** Kraniofarinjiyoma
- Seri No. 14.** İntraüterin Büyüme Geriliği ya da Gestasyon Yaşına Göre Küçük Çocuk
- Seri No. 15.a.** Hipertiroidizm
- Seri No. 15.b.** Hipotiroidizm
- Seri No. 16.** Tip 2 Diyabet ve Şişmanlık

Bu broşürlerin geliştirilme maliyeti Serono-Merck Ltd, Bedfont Cross, Stanwell Road, Feltham, Middlesex TW14 8NX, İngiltere tarafından karşılanmıştır (tıbbi hizmet olarak). Child Growth Foundation (www.childgrowthfoundation.org) tarafından da ek yardım yapılmıştır.

*Dr Richard Stanhope (Gt. Ormond Street/Middlesex Hastanesi, Londra) ve Bayan Vreli Fry (Child Growth Foundation) tarafından yazılmıştır.

\$ Laura Pye (Leeds University, İngiltere) tarafından yazılmıştır.

MERHABA!

Bugün çok hızlı büyümekten bahsedeceğiz. Sana bunun ne anlama geldiğini, neden olduğunu ve doktorun nasıl tedavi ettiğini anlatacağız.

ERKEN ERGENLİK NEDİR?

Erken ergenlik çok erken yaşta büyüyorsun demektir. Daha hazır olmadan yetişkin vücuduna sahip olmaya başlıyorsun.

BENDE BU HASTALIK NEDEN VAR?

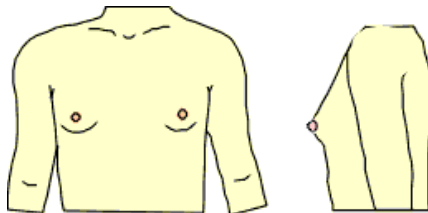
Bazen beynin vücuduna, sen daha hazır değilken büyümesini söyler. Doktorlar beyninin bunu neden yaptığını bilmiyorlar. Fakat hazır olana kadar büyümeni nasıl durduracaklarını biliyorlar.

Hızlı büyümek senin suçun değil. Hızlı büyümek yediğin bir şeyden dolayı ya da yaramazlık yaptığından dolayı olmaz.

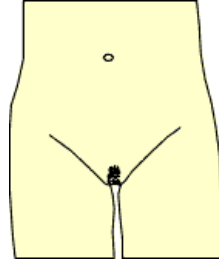
VÜCUDUNDA NELER OLABİLİR?

Kız isen:

- Memelerin büyümeye başlar

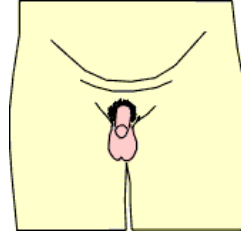
- Kollarının altında ve bacaklarının arasında kıl çıkmaya başladığını görebilirsin

Bunlar kadın olmak üzere büyürken olan normal değişikliklerdir. Fakat bunlar sende çok erken bir yaşta oluyor.

Erkek isen:

- Penisinin büyüdüğünü görebilirsin. Kollarının altında ve bacaklarının arasında kıl çıkmaya başladığını görebilirsin.

- Yüzünde kıl çıkmaya başlayabilir ve lekeler oluşabilir.

Bunlar yetişkin bir erkek olmak üzere büyürken olan normal değişikliklerdir. Fakat bunlar sende çok erken bir yaşta oluyor.

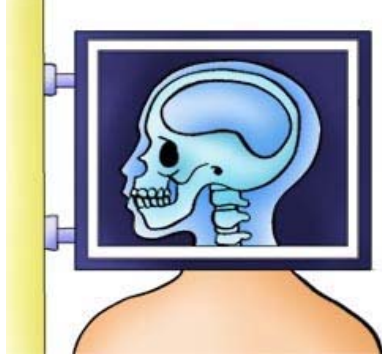
DOKTOR NE YAPAR?

Doktorun seninle ve ailen ile konuşur. Doktorun aşağıdaki testlerden bazılarını yapması gerekebilir:

- Kan testleri: Bu test kolundan küçük bir iğne ile az bir miktar kan alınarak yapılır. Doktor koluna çok acımaması için özel bir krem sürer.
- Elinin resmi: Doktor bundan röntgen diye bahseder. Resim özel bir makine kullanılarak çekilir ve hiç acıtmaz!

- Başının resmi: Doktor bundan MRI diye bahseder.

- Karın taraması: Bu karnının iinin resmini eker ve hiç acımaz!

BU TESTLERDEN SONRA NE OLUR?

Eęer doktor çok hızlı büyüdüğünü düşünürse sana ilaç verebilir. İlaç ayda bir defa koluna ya da bacağına yapılan küçük bir iğne ile verilir. İğne son derece çabuk yapılır ve küçük bir çizik gibi hissedilir. İlaç vücuduna "Büyüme, daha zamanı gelmedi!" der.

Bir yetişkin olma zamanın geldiğinde doktor artık ilaç vermeyecektir.

İLACINI ALMAZSAN NE OLUR?

İlacını almazsan büyümeye devam edersin. En başta yaşitın olan arkadaşlarından çok daha uzun boylu olacaksın. Sonra hızlı bymen duracak. Kısa bir süre sonra yaşitların senin gibi hızlı büyümeye başlayacak. Onlar büyümeye devam ederler ve senden daha uzun boylu olabilirler.

Tebrikler!

Artık erken ergenliğin ne olduğunu, neden olduğunu ve doktorların bunu nasıl tedavi ettiğini öğrendin. Bu rehberin bazı bölümlerini anlamadıysan doktoruna ya da hastanede diğer yardımsever kişilere soru sormaktan çekinme. Soru ve kaygılarını cevaplamaktan mutluluk duyacaklardır.

Ek bilgi alınabilecek kaynaklar nelerdir?

Bu broşürün amacı erken ergenlik hakkında temel bilgilere genel bir bakış sağlamak idi. Ek bilgilere aşağıdaki kaynaklardan ulaşabilirsiniz:

- **European Society for Paediatric Endocrinology**
ESPE Secretariat, BioScientifica
Euro House 22 Apex Court Woodlands, Bristol BS32 4JT - İngiltere
Telephone No: + 44 (0) 01454 642208
Internet: <http://www.eurospe.org/>
- **British Society for Paediatric Endocrinology and Diabetes**
BSPED Secretariat, BioScientifica
Euro House 22 Apex Court Woodlands, Bristol BS32 4JT - İngiltere
Telephone No: + 44 (0) 01454 642208
Internet: <http://www.bsped.org.uk/>
- **Child Growth Foundation**
2 Mayfield Avenue, Chiswick London W4 1PW İngiltere.
Telephone +44 (0) 20 8995 0257
Internet: <http://www.childgrowthfoundation.org/>

Ek bilgi için bulunduğunuz bölgede nerelere başvurabileceğiniz konusunda doktor ya da hemşirenize danışabilirsiniz.